

مؤسس: غلام محی الدین انیس
منادی و مؤید وحدت ملی و بازسازی

احتمال بارندگی شدید و سرازیر شدن سیلابها در برخی ولایتها

بر اساس یک اعلامیه وزارت ترانسپورت و هوانوردی ملکی، احتمال بارندگی شدید توام با رعده و برق و سرازیر شدن سیلابهای آبی در این روزها در ۱۷ ولایت، پیش بینی شده است. گفته شده که بارندگیها در ولایت های کابل، نورستان، پکتیا، غزنی، میدان وردگ، غور، دایکندی، بامیان، زابل و برخی ولایت های دیگر صورت خواهد گرفت. در اعلامیه آمده است که میزان بارندگی در این ولایتها ۱۵ تا ۴۰ ملی متر پیش بینی شده است. این در حالی است که از اثر سرازیر شدن سیلابهای اخیر در برخی ولایتها، دهها تن کشته و زخمی شده اند.

روزنامه ملی انیس ● سه شنبه ۳ اسد ۱۴۰۲ هجری شمسی ● ۷ محرم الحرام ۱۴۴۵ هجری قمری ● ۲۵ جولای ۲۰۲۳ میلادی ● شماره مسلسل ۲۴۸۸۷

ذبیح الله مجاهد:

اروند ارگانونه دي له سیلاب چلیو سره مرستی وکړي

مجاهد په خپره کړي خبر پانه کي ويلي، چي (په خواشینی سره مو خبر تر لاسه کړ، چي د میدان وردگو ولایت جلریز او د کابل ولایت پغمان ولسوالیو او خینو نورو سیمو کي د سبلاوونو له امله زموږ کښ شمېر هېوادوالو ته خاني او مالي زیانونه اوښتي دي.)

سره د مرستی لپاره اړوندو ارگانونو ته د ټولو امکاناتو د کارولو امر کړی دی. د اسلامي امارت ویاند ذبیح الله

مولوی عبدالکبیر:

برای مصئونیت جان و مال تاجران، صرافان و صنعتکاران گام های جدی برداشته خواهد شد

معاون سیاسی ریاست الوزرا در دیدار با شماری از نمایندگان تاجران، صرافان و صنعتکاران گفت: برای مصئونیت جان و مال تاجران، صرافان و صنعتکاران گام های جدی برداشته خواهد شد. دفتر مطبوعاتی ریاست الوزرا با نشر این خبر گفته است که مولوی عبدالکبیر معاون سیاسی ریاست الوزرا با شماری از نمایندگان تاجران، صرافان و صنعتکاران دیدار نمود. در این دیدار آنان گفتند: تاجران، صرافان و صنعتکاران خوشحال اند که هماهنگی و همکاری صفحه ۴

ترکي پانگوال د افغانستان د نفتو پرکانونو پانگونه کوي

په دغه کتنه کي په افغانستان کي د پانگوني په ځانگړي توگه د افغانستان پر کانونو باندې د پانگوني لپاره د شرایطو او د زمينې برابرولو ۴ مخ

د کانونو او پترولیم وزارت سرپرست شیخ الحدیث شهاب الدین دلاور پرون په خپل کاري دفتر کي له ۲ تنو ترکي پانگوالوسره وکتل.

جان باختن بیش از ۴۰ تن از اثر سیلابها در کابل و میدان وردگ

جان های بیش از ۴۰ تن را گرفته و چندین تن دیگر را زخمی کرده است. خالد خدران، سخنگوی قوماندانی امنیه کابل در تویترش نوشته است که سرازیر شدن سیلابها در ولسوالی پغمان هشت کشته و هشت زخمی بجا گذاشته است. او افزوده که ۲۵۰ منزل مسکونی نیز از اثر سیلابها در این ولسوالی، به گونه نسبی و یا کامل تخریب شده است. صفحه ۴

یک ذخیره گاه اومان «مواد اولیه نوع شیشه» در سمنگان نابود گردید

ذخیره گاه اومان (مواد اولیه نوع شیشه) را از ساحه بنام جر مرز بلخاب قریه سورخ ده ولسوالی دره صوف بالا این ولایت کشف کردند که از ذخیره گاه متذکره به مقداری ۲۸۰۰ کیلو گرام اومان به دست آمده اند. که اومان به دست آمده به اساس فرمان جناب عالیقدر امیر المومنین حفظه الله در درساحه متذکره حریق شد.

صوف بالا ولایت سمنگان در یک عملیات خاص یک

کار ساخت سرک کول حشمت خان، به مصرف بیش از ۴۱ میلیون افغانی در کابل آغاز شد

آغاز کرد. به گزارش آژانس باختر؛ این سرک به اساس برنامه های شاروالی کابل، به مصرف بیش از ۴۱ میلیون افغانی به درازای ۳۹۰۰ متر و پهنای ۷.۲ متر به شکل پخته و اساسی طی سال روان ساخته می شود. با ساخت این سرک سهولت های لازم شهری به شهروندان ساحات مربوط فراهم شده و از جانب دیگر منطقۀ بالا حصار تا سرک کابل - لوگر واقع ناحیه هشتم شهر کابل، شاروالی کابل، کار ساخت سرک کول حشمت خان را از منطقۀ بالا حصار تا سرک کابل - لوگر واقع ناحیه هشتم شهر کابل،

سخن انیس

وطن با وحدت و همدلی آباد می شود!

اگر ما بخواهیم که وطن مان آباد گردد و از قهقرا، فقر و بیچارگی بیرون شویم، باید با وحدت و یکپارچگی حرکت کنیم و با اخوت و همدلی به پیش برویم. کشورهایی که آباد شده اند و از چشمه رفاه و آسایش آب می نوشند، مردم شان در راستای آبادانی و عمران کشور شان با همدلی و وحدت ملی حرکت کرده اند و با نیروی یکپارچگی و اتفاق به قله های تمدن و تکنالوژی رسیده اند. ما نیز می توانیم با استفاده از تجارب تلخ گذشته، بی اتفاقی و جنجالها را کنار بگذاریم و با وحدت و همدلی برای بقا، رفعت و رفاه افغانستان کار نماییم. اگرچه کشورهای مغرض و قدرت های جهانی و بدخواهان افغانستان پیوسته دسیسه می سازند و توطیه می چینند تا بتوانند؛ نعمت آزادی و آرامی را از مردم ما بگیرند و حکومت های جزایر قدرت، ملوکوک الطوائفی و بی نظمی مطلق را دوباره ایجاد کنند. اما، رب العالمین با ملت مسلمان و مجاهد افغانستان است و دیگر به فسادین، استفاده جویان و ستمگران، موقع نمی دهد که باز دست های آلوده شان به سفره ی قدرت برسند و از این طریق بر طبل جنگ، ظلم، خشونت و بربریت بکوبند. خداوند حکیم می داند که آنان چه ظلم هایی را بر ملت رنج دیده روا داشتند و چقدر بر طبل جنگ، ظلم، نفاق و پراگندگی ملت کوبیدند. امروز که به برکت خون مطهر شهدای گلگون کفن و زحمات مجاهدین پاکباز، آزادی، آرامی و اتحاد نصیب ملت افغانستان شده است، باید با صمیمیت و صفای قلبی و به دور از تعصب و برتری طلبی به خدمت وطن و ملت خود قرار بگیریم و کشور خود را از جنگ نفاق و بر بادی نجات داده برای آبادی، رفاه و آسایش ملک و ملت خود از جان و دل خدمت نماییم. تا باشد خدای بزرگ و مهربان، به وسیله ی حسن نیت، دل های پاک و خدمات صادقانه ی ما، صلح و صفای دایمی را نصیب ما گرداند و نعمت آزادی، آبادی همیشه ی، تطبیق احکام الهی و شریعت ناب محمدی ص را به ما به طور سرمدی عنایت فرماید. آمین یارب العالمین

منابع آبی افغانستان در حال خشکیدن است صفحه ۲

نس ناستی ناروغي بيا ډېره شوې ۳ مخ

عوامل تغییرات اجتماعی از دیدگاه جامعه شناسی صفحه ۵

معاون لوی درستیز قوای مسلح: داشتن یونیفورم برای هر منسوب نظامی ضروری است

ضروری است. دفتر مطبوعاتی وزارت دفاع ملی با نشر این خبر گفته است: حاجی مالی خان "صدیق" در مراسمی در قوماندانی لوی حمایتی صفحه ۴

معاون لوی درستیز قوای مسلح در مراسم توزیع و تطبیق یونیفورم نظامی برای منسوبان وزارت دفاع ملی گفت: داشتن یونیفورم اردوی اسلامی برای هر منسوب نظامی

هلال احمر افغانی به سیلاب زده گان در کابل کمک کرد

احمر افغانی از محلات سیلاب زده در منطقه ارغندی پغمان که از اثر جاری شدن سیل های اخیر متحمل خسارات مالی و جانی شده اند، دیدن کرد. سیلاب های اخیر در ولسوالی پغمان، به باشندگان قریه های جکدلی، شاه قدم، بادام قول، قریه وحدت، کاریز، اتم خیل، قلعه صدیق، قلعه ملک، قریه شیخانو، قریه جدید، کتب خیل، قلعه نو، زر قلعه، جنداخلیل، صدر خیل، سره قلعه، کته خیل، بسازی خیل و قریه کنج باعث جان باختن ۷ نفر شده است همچنان ۸۰ خانه تخریب و ۴۵۰ باغ را تخریب کرده است. ملا نورالدین ترابی معاون هلال

احمر افغانی توزیع شد. دفتر مطبوعاتی هلال احمر افغانی امروز با نشر این خبر گفته است: ملا نورالدین ترابی معاون هلال

برای پنجاه و سه خانواده سیلاب زده ولسوالی پغمان کابل خیمه، کمبل، تریال، بشکه آب و ۱۳ قلم ظروف آشپزخانه از سوی هلال

منابع آبی افغانستان در حال خشکیدن است

درکار این همه عبدالاحد قلیل، رییس عمومی منابع طبیعی وزارت زراعت می‌گوید که نبود باران‌های موسمی باعث شده که زمین‌های للمی و علفچرها در ولایات شمالی کشور از بین برود و از بین رفتن و کاهش مالدارانی را به دنبال داشته باشد.

“علفچرها در این ولایات به دلیل خشکسالی به کلی از بین رفته است و مواشی برای خوردن چیزی ندارند. حتی یک عده مالداران مواشی شان را به ولایت غور و ولایت‌هایی که علف دارد، انتقال داده‌اند. برخی از این مالداران حتی مجبور شده‌اند که مواشی شان را به قیمت خیلی پایین به فروش برسانند.”

آواره شدن مردم

عبدالملک

سخنگوی وزارت مهاجرین

و عودت کنندگان می‌گوید

که ارزیابی‌های این وزارت نشان می‌دهد که شماری از شهروندان از اثر کمبود آب و خشکسالی‌های اخیر، از ولایت‌های نیمروز، فراه، غور و هرات به ولسوالی‌ها و مرکز کشور کوچیده‌اند.

به گفته او در یک سال اخیر ۱۰۸ هزار تن به علت عدم دسترسی به آب، از مناطق اصلی شان آواره شده‌اند. کمبود آب باعث شده است که باشندگان شماری از ولسوالی‌ها به مراکز ولایت‌ها کوچ کنند که نیمروز از این جمله ولایت‌ها است.

عبدالعزیز ۴۶ ساله که به دلیل عدم دسترسی به آب از روستای سردشت به مرکز شهر آواره شده است، می‌گوید که آب چاه‌ها در آنجا صحتی ندارد.

ارزیابی وزارت دولت در امور رسیدگی به حوادث نیز نشان می‌دهد که خشکسالی در سال روان خورشیدی، دست‌کم بیست ولایت در شمال، شمال غرب، جنوب غرب و بخش‌های مرکزی کشور را به شدت آسیب زده است.

در این میان هرات، فراه، نیمروز، غور و کابل با بیشترین کمبود آب آشامیدنی و خشکسالی روبه‌رو هستند. صفحه ۴

“ما در سال‌های قبل از یک جریب زمین ۴۰۰ تا ۶۰۰ دانه تربوز بدست می‌آوردیم، اما امسال به دلیل کمبود آب، هیچ کشتی نکردیم.”

عبدالله، از ولسوالی نهر سراج ولایت هلمند نیز می‌گوید که به دلیل خشکسالی، امسال زمین‌های زراعتی او خاره و ناکشت باقی مانده است.

“به دلیل کمبود آب، تربوز کشت کرده نتوانستیم و اگر کسی کشت هم کرد، به دلیل خشکسالی حاصلات شان خشک شد.”

با این حال، یک گزارش تازه اداره ملی احصایه نشان می‌دهد که میزان سطح زراعت و زمین‌های قابل کشت در کشور نسبت به سال گذشته ۷.۷ درصد افزایش یافته است.

این اداره می‌گوید: مجموع زمین‌های کشت شده در سال ۱۴۰۲ خورشیدی به ۲.۸ میلیون هکتار می‌رسد که از این میان دو میلیون هکتار آن آبی و هشتصد هزار هکتار آن زمین‌های للمی می‌باشد. این آمار در مقایسه به سال‌های قبل، ۷.۷ درصد افزایش را نشان می‌دهد.”

کاهش ۵۰ درصدی مالدارانی

در کنار زراعت، مالدارانی

سکتور مهم دیگر است که از اثر خشکسالی ناشی از تغییرات اقلیمی در ده سال اخیر، با افت نزدیک به ۵۰ درصدی و در پنج سال اخیر، با افت ۲۵ درصدی مواجه است.

در دومین گزارش تغییر اقلیمی اداره محیط زیست آمده است که به دلیل خشکسالی‌های متواتر و بیهم در کشور، تعداد گاوها از پنج میلیون و گوسفندان و بزها از ۳۰ میلیون، اکنون به سه میلیون گاو و ۱۶ میلیون گوسفند و بز کاهش یافته که افت ۵۰ درصدی در عرصه مالدارانی را نشان می‌دهد.

صدر اعظم عثمانی، معین مسلکی وزارت زراعت، آبیاری و مالدارانی می‌گوید: “متأسفانه به دلیل خشکسالی‌های چند سال اخیر، بیش از دویست هزار مواشی تلف شده‌اند.”

مرکزی افغانستان شاهد کاهش تقریباً ۴۰ درصد بارندگی بهاری بوده و طبق پیش بینی‌های این اداره، تا سال ۱۴۲۹ در مناطق مرتفع مرکزی و شرق کشور، از ۵ تا ۱۰ فیصد کاهش بارندگی متصور است.

خسارات ناشی از خشکسالی

روح‌الله امین، رییس تغییر اقلیم

اداره محیط زیست می‌گوید که از سال ۱۳۲۹ تاکنون گرمایش هوا به طور اوسط ۱.۸ درجه بلند رفته و این تغییر باعث خشکسالی‌های بیهم، باران‌های غیر موسمی، سیلاب‌ها و خاره شدن زمین‌های زراعتی گردیده است.

به گفته او باران‌های غیر موسمی

و ادامه خشکسالی‌ها در ده سال اخیر تأثیرات منفی بر زراعت گذاشته و از اثر این خشکسالی‌ها و سیلاب‌ها، بیش از یکصد هزار هکتار زمین زراعتی و حدود ۴۶ هزار هکتار باغ از بین رفته است.

در همین حال باشندگان برخی از ولایت‌ها شکایت دارند که به دلیل خشکسالی‌های بیهم در شماری از مناطق، حاصلات آنان به نصف کاهش یافته و در شماری از ساحات حتی ده‌ها قنات به دلیل خشکسالی کشتی نداشتند.

گل محمد، یکتا ازدهاقین

ولسوالی نادعلی ولایت هلمند

که حد اقل از پنج سال به اینسو به صورت متواتر حاصلات خربوزه و تربوزش کاهش داشته، می‌گوید که امسال اصلاً هیچ کشتی ندارد.

اداره هواشناسی افغانستان می‌گوید که بر بنیاد معلومات مراکز هواشناسی در مناطق یاد شده، اوسط میزان بارندگی در سال ۲۰۱۸ حدود ۵۴۰ ملی‌متر، در سال ۲۰۱۹ حدود ۱۶۱۰ ملی‌متر، در سال ۲۰۲۰ حدود ۱۱۱۰ ملی‌متر، در سال ۲۰۲۱ حدود ۲۶۰ ملی‌متر و در سال ۲۰۲۲ حدود ۶۱۰ ملی‌متر بوده است.

پایین رفتن سطح آب

در مصاحبه‌های ویژه از ۲۰ تن در ده ولایت (کندهار، ننگرهار، بلخ، هرات، کابل، باغیس، لغمان، خوست، پروان و بغلان) پرسیده شده که در پنج سال گذشته سطح آب چقدر پایین رفته است؟ آن‌ها با توجه به کاهش سطح آب چاه‌های مناطق شان، گفته‌اند که سطح آب در پنج سال گذشته به گونه اوسط ۱۱ متر پایین رفته است.

بر اساس معلومات وزارت زراعت، آبیاری و مالدارانی، در افغانستان در مجموع ۲۰۲ میلیون هکتار زمین‌های زراعتی آبی و ۱۰۱ میلیون هکتار زمین‌های زراعتی للمی وجود دارد که در آن میان زمین‌های آبی ده درصد با استفاده از تکنالوژی عصری آبیاری می‌شود و زمین‌های للمی معمولاً وابسته به بارندگی‌های موسمی است.

این در حالی است که بر اساس دومین گزارش ملی تغییر اقلیم که از سوی اداره محیط زیست در ماه جدی سال ۱۳۹۶ خورشیدی به نشر رسیده است، نقاط مرتفع

آمار، میزان بارندگی در جنوری ۲۰۲۱ نسبت به همین ماه در سال ۲۰۱۹، ۱۶ برابر کاهش داشته است.

در جنوری سال ۲۰۱۹ میزان بارندگی در ولایت نیمروز صفر بوده، اما میانگین میزان بارندگی در ولایت‌های هلمند، فراه، کندهار و ننگرهار ۱۱ اعشاریه ۹ ملی‌متر بوده و در بقیه ولایات اوسط میزان بارندگی ۵۵ اعشاریه دو ملی‌متر نشان داده شده است.

در جنوری سال ۲۰۲۰ ولایات بغلان، ننگرهار، بلخ، بامیان و سمنگان کمترین بارندگی را داشته و میانگین میزان آن به پنج اعشاریه هفت ملی‌متر می‌رسد.

در این مدت میزان اوسط بارندگی در بقیه ولایات ۳۳ اعشاریه دو ملی‌متر بوده است.

در جنوری سال ۲۰۲۱ میزان بارندگی در ۱۵ ولایت کشور (ارزگان، زابل، فراه، دایکندی، نیمروز، کندهار، غزنی، پروان، کاپیسا، لوگر، هلمند، کندز، غور، وردک و ننگرهار) صفر و اوسط میزان بارندگی در بقیه ولایات پنج اعشاریه سه ملی‌متر نشان داده شده است.

همچنان بر بنیاد گزارش اداره هواشناسی که در ۱۸ جوزای سال روان (۱۴۰۲) منتشر شده، مراکز هواشناسی در هرات، کندهار، لشکرگاه و فیروزکوه نشان می‌دهد که در جریان پنج سال گذشته کمترین بارندگی در سال ۲۰۲۱ بوده است.

سخنگوی وزارت انرژی و آب بدون ارایه جزئیات، می‌گوید که از چند دهه به اینسو، به دلیل تغییرات اقلیمی در جهان تراکم جمعیت، فعالیت‌های اقتصادی، زراعتی و صنعتی و سایر عوامل، سطح آب روز به‌روز در حال کاهش است و در مقابل منابع تغذیه آب هم محدودتر می‌شود و افغانستان نیز در این زمینه در میان آسیب‌پذیرترین کشورهای جهان قرار دارد.

وی می‌افزاید، این مشکل بیشتر در ولایات غربی، جنوب‌غربی، مرکزی و جنوبی مشاهده شده است، اما سایر نقاط کشور نیز از اثرات منفی آن در امان نیستند.

به گفته عابد، به دلایل مختلف در بیشتر مناطق کشور تعادل تغذیه و تخلیه آب‌های زیرزمینی باهم برابر نیست، اما وزارت انرژی و آب به مهار کردن آب‌های کشور متعهد بوده و پروژه‌های متعددی را در این زمینه تطبیق کرده است که کار برخی از بندها، از جمله بند بخش‌آباد نیز جریان دارد.

بر اساس معلوماتی که این مقام وزارت انرژی و آب ارائه می‌دهد، چندین پروژه در بند قرغه تطبیق شده و آب دره‌های یغمان که از شهر کابل خارج می‌شد، مهار گردیده است. همچنان از حفر خودسرانه چاه‌های عمیق نیز جلوگیری شده و در زمینه انتقال آب از پنجشیر به کابل نیز پیشرفت صورت گرفته است.

عابد از شهروندان می‌خواهد که از استفاده بی‌رویه آب خودداری کرده و در خانه‌های خود چاه‌های جذبی حفر کنند تا در تغذیه آب‌های زیرزمینی مفید واقع شده و از ضیاع آب جلوگیری شود.

همچنان در گزارش سالانه وزارت زراعت که در سال ۱۴۰۰ در مورد هواشناسی منتشر شده، آمده است که در ماه جنوری سال ۲۰۱۹ میلادی ۱۶۵۰ اعشاریه پنج ملی‌متر، در جنوری سال ۲۰۲۰ میلادی ۹۹۳ اعشاریه ۸۹ ملی‌متر و در جنوری سال ۲۰۲۱، ۱۰۱ اعشاریه ۶۳ ملی‌متر بارندگی صورت گرفته است. بر بنیاد این

دراثر تغییرات اقلیمی در سال‌های اخیر، آب‌های زیرزمینی در کشور در حد میانگین یازده متر پایین رفته و علاوه بر آنکه باعث آواره شدن شماری از مردم شده، سبب کاهش حدود ۵۰ درصدی مالدارانی و از بین رفتن ۱۴۶ هزار هکتار باغ‌ها و زمین‌های زراعتی نیز شده است. آگاهان امور می‌گویند که برای حل این مشکل باید آب‌های کشور مدیریت شود و اگر این کار صورت نگیرد، مردم با فاجعه روبه‌رو می‌شوند. اما مسئولان در وزارت انرژی و آب می‌گویند که تلاش‌ها برای مدیریت آب جریان دارد.

دراثر تغییرات اقلیمی در سال‌های اخیر، آب‌های زیرزمینی در افغانستان در حد میانگین یازده متر پایین رفته و علاوه بر آنکه باعث آواره شدن شماری از مردم شده، سبب کاهش حدود ۵۰ درصدی مالدارانی و از بین رفتن ۱۴۶ هزار هکتار باغ‌ها و زمین‌های زراعتی نیز شده است.

آگاهان امور می‌گویند که برای حل این مشکل باید آب‌های کشور مدیریت شود و اگر این کار صورت نگیرد، مردم با فاجعه روبه‌رو می‌شوند.

پوهندوی محمد داوود شیرزاد، رییس فاکولته محیط زیست پوهنتون کابل می‌گوید، افغانستان ششمین کشور آسیب‌دیده از تغییرات اقلیمی در جهان است و کشور از نگاه اقلیمی به‌سوی منفی در حرکت است.

به گفته وی، یکی از عوامل خشک‌سالی در افغانستان این است که بارندگی‌ها کم و نامتعادل شده است و در موقع نیاز بارندگی صورت نمی‌گیرد.

شیرزاد می‌افزاید، در کابل که یک شهر پرجمعیت بوده و مصرف آب نیز در آن بیشتر است، طی چند سال گذشته سطح آب تا ۱۱ متر پایین رفته است.

“متأسفانه این یک کمبود بسیار فاحش است. اگر از آن جلوگیری نشود، به یک فاجعه دیگر منجر خواهد شد.”

از سویی هم قاری مطیع‌الله عابد،

دیس بوک قربانیان نه یوازی په افغانستان، بلکې په ټوله نړۍ کې ډېر شوي

حیات الله حلیم

د محصلینو تر منځ کاریده خو وروسته د امریکا د لورو زده کړوله نورو موسسو سره هم وینلول شوه ترڅو وروسته د امریکا د حکومت وړیا شو او هغه ته ددې زمینه برابره شوه چې د یوې نړیوالې انټرنیټي شبکې په توګه وکارول شي اومارک زوکریک یې د بنسټ ایښودونکي په توګه وپېژندل شي، نوموړی په ۲۰۰۸م کال د نړۍ د ځوانومیلاردانو په ډله کې وشمیرل شو او اوس د خپل شرکت عامل مدیریت خو پاته دی نه وي چې نوموړی شرکت اوس د امریکا د څارګرۍ شبکې په بشپړه ولکه کې دی.

پخپله مارک بیا د فیس بوک په اړه وایي: (فیس بوک د وګړو د کنترول تر ټولو یوه قوي او پیاوړې وسیله ده چې تر اوسه اختراع شوې ده) اوسنی تخمین ښی چې څه باندې شپږ سوه ملیونه وګړي د نړۍ په سراسر کې له فیس بوک نه ګټه پورته کوي.

بلکه یوه داسې لویه استخباراتي شبکه هم ده چې په استخباراتي لحاظ د نړۍ د یوه ابرقدرت چې هغه امریکاده اداره اود خپلوشومو استخباراتي موخولپاره تریل هرچا له هغه نه ډیرکاراخلي یا په بل عبارت فیس بوک واتساب او مسینجر د جاوسوسې لپاره هغه لوی اوتوتولوسترماشین دی چې تراوسه یې بیلګه نه ده اختراع شوې.

د ویکی لیکس د وب سایټ د بنسټ ایښودونکي جولیان آسانژ قول دی (هغه څوک چې خپل او یادکوم دوست مشخصات فیس بوک ته سپاري باید وپوهیږي چې د امریکا د جاسوسۍ شبکې لپاره یې وړیا خدمت کړی دی) په ۲۰۰۴م کال د (مارک زوکریک) په نوم د ارواح پوهنې یو امریکایي محصل دپوهنتون په لیلید کې د فیس بوک په جوړولو وړاندې، نوموړی په ۱۹۸۵م کال د نیویارک ښار کې زیږدلی دی د فیس بوک شبکه په پیل کې

فیس بوک د متخصصو اشخاصو یا ډلو ترمنځ د شپې پانوپه بڼه هم کارول کیږي چې زیاتره لویان، با رسوخه او متنفد کسان ددغه پلیديې قرباني اوشکارګرځي.

د جعلی فیس بوک دغه بدغوني جوړونکي اواستعمالونکي په بیګنا ښځوهم صرفه نکوي اوفوتوشاپ په ذریعه د هغوی عکسونه داسې ډیزاین کوي چې تفصیل ته یې حاجت نشته.

مورد د مخه وویل چې دغه کسان چې شخصیتونه جرحه کوي په رواني ناروغی اخته دي او فیس بوک هم ددوی ددې ناروا او پلیدوموخود ارضاع یوه ښه اوغوره وسیله ده.

تراوسه له دغه شبکې نه ډیرشکایتونه شوې خو په کنترول یې د چا وس نه رسیږي، ځکه فیس بوک یې کمپنی د خپلوکتولپاره داسې عیارګري چې کنترول پرې ګران دی داشبکه نه یوازی د شخصیتونه جرحه کوي

اومنفی دواړو برخو کې د بشر له خیال اوفکر نه لوري اختراعګاني وکړې چې دنکنالوژۍ د پورتنیو ټولو پرمختګونواو لاس ته راوړنو په لړکې د اړیکو نیولو پلورنورې حیرانوونکې اختراعګاني لکه کمپیوتر، انټرنیټ، فیسبوک، وایپر، بلوتوت او... هم را منځ ته شوې چې په نسبي توګه یې د څښولنه ګټې نه زیانونه ډیر شول، یوله دې ډلې د انټرنیټ کورنۍ فیسبوک دی چې که په منفي بڼه وکارول شي تر ټولو خطرناکه وسیله ده ځکه د نه کنترول له وجې یوشمیر داسې رواني ناروغان هم فیسبوک ته لاسرسی لري چې له منفي عقبدوک که له چا سره دښمني ولري په ډیره آسانی کولای شي د هغه په نامه داسې جعلی آیدي جوړه کړي چې د لیدلو او کتلو وړنه وي او په ذیفورت یې هم د چا وس نه رسیږي ځکه د کنترول رمزیې یوازی له دغه رواني ناروغ سره وي.

په نوم داسې بمب کشف شو چې په آن لحظه کې هستی فنا کوي، د مسافرورونکو الوتکو تر څنګ بمب غورځونکي جیت الوتکې په هوا وګرځېدې بیګنا ه اوبې دفاع انسانان یې په وینو

لرل، قاره ویشتونکي توغندي وازمویل شول، لنډه داچې په دې وروستیو کې نوښتګرو اومخترعینو د بشر خدمت لپاره په مثبت

بشر د مایحتاج لپاره یې تولید وکړ، مخابراتي اود اړیکو سیستم داسې پرمختګ وکړ چې نړۍ یې د یوه کوربه شان سره وښلوله، بشر خلا ته وخوت سپورمې یې تسخیرکړه چې دا ټول د تکنالوژۍ

مثبت اړخونه ګڼلې شو، ځواوس د همدې تکنالوژۍ منفي اړخونه هم اشاره کوو، هغه داچې د بشر نابودی لپاره داتوم

خپلو مقصد ځایونوته ورسېدل، په تیارو کې د روښانتیا لپاره برېښنا را منځ ته شوه او ورسره د ماشین څرخ په حرکت راغی د

نس ناستې ناروغي بيا ډېره شوې

د اتناني ناروغيو متخصص ډاکټر فریدالله عمري وايي: «که هېوادوال دغه ناروغي عادي وکړي، بنایي د ناروغانو شمېر بېرته زیات شي. هغه خلک چې په کور کې حیوانات لري هغه دې په ځانگړي درملو پرېنځي او که په دې ناروغي څوک مبتلا کېږي د خپل سري درملو له کارولو ډډه وکړي او نژدې روغتیايي مرکز ته مراجعه وکړي.»

و مو غوښتل په دې اړه د عامې روغتیا وزارت نظر هم ولرو، خو هغوي زموږ اړېکو او پیغامو ته ځواب رانه کړ.

دا په داسې حال کې ده چې د روغتیا نړیوال سازمان په خپل

دقیقو ماشوم ته ورکړل شي. که ماشوم بیا هم په نس ناستې اخته وي مخکې تر دې چې کلینیک ته ورسول شي باید نیمکول ورکړل شي.»

له نس ناستې وروسته کانگو هم هغه ناروغي ده چې په دې وروستيو کې په هېواد کې ډېره شوې او خلک یې سخت اندېښمن کړي دي.

خو دا چې نس ناستې څه ډول ناروغي ده او څنګه یې درملنه وشي، په دې اړه مو د یو شمېر متخصصو ډاکټرانو نظرونه راخیستي دي.

د داخله امراضو متخصص ډاکټر یوسف طیب وايي، د نس ناستې د ناروغي د مخنیوي لپاره کورنیو ته په کار ده چې د خپل خان او کورنۍ نظافت مراعت کړي او همدارنګه له پاتې شوو خورو، د خپل سري درملو له کارولو، او ناپاکو اوبو څښلو څخه ډډه وشي.

«که څوک په نس ناستې اخته کېږي نو لومړی باید نژدې روغتون ته انتقال شي، خو که روغتون لري وي نو په کار ده چې مریض ته تر ډېره د «ORS» پورې او مایعات ورکړل شي.»

د ماشومانو د تغذیې ډاکټر همایون لودین وايي، د مور شیدې په نس ناستې د اخته ماشومانو لپاره مهم ګڼي چې په مکرر ډول باید ورکړل شي.

«په ماشومانو کې د نس ناستې د مخنیوي لپاره تر ټولو مهم د مور شیدې دي چې باید هره ورځ په مکرر ډول له لسو تر پنځلسو

په دې وروستيو کې د هوا په گرمېدو سره د هېواد په ځینو ولایتونو کې د نس ناستې ناروغي پېښې زیاتې شوې.

تېره اوونۍ د ملګرو ملتونو د ماشومانو د ملاتړ صندوق یا یونیسف ویلي چې په افغانستان کې د نس ناستې ناروغي زیاته شوې او لا هم د خپرېدو په حال کې ده.

خو دا چې نس ناستې څه ډول ناروغي ده او څنګه یې درملنه وشي، په دې اړه مو د یو شمېر متخصصو ډاکټرانو نظرونه راخیستي دي.

د داخله امراضو متخصص ډاکټر یوسف طیب وايي، د نس ناستې د ناروغي د مخنیوي لپاره کورنیو ته په کار ده چې د خپل خان او کورنۍ نظافت مراعت کړي او همدارنګه له پاتې شوو خورو، د خپل سري درملو له کارولو، او ناپاکو اوبو څښلو څخه ډډه وشي.

«که څوک په نس ناستې اخته کېږي نو لومړی باید نژدې روغتون ته انتقال شي، خو که روغتون لري وي نو په کار ده چې مریض ته تر ډېره د «ORS» پورې او مایعات ورکړل شي.»

د ماشومانو د تغذیې ډاکټر همایون لودین وايي، د مور شیدې په نس ناستې د اخته ماشومانو لپاره مهم ګڼي چې په مکرر ډول باید ورکړل شي.

«په ماشومانو کې د نس ناستې د مخنیوي لپاره تر ټولو مهم د مور شیدې دي چې باید هره ورځ په مکرر ډول له لسو تر پنځلسو

تازه راپور کې ویلي چې د تېر کال دوې پر مهال افغانستان کې ۲۰۴۱۱۶ کسان په شدید نس ناستې اخته شوي وو، چې ۷۶ تنو یې خپل ژوند له لاسه ورکړ.

افغانستان په ۳۲ ولایتونو کې د کانګو ناروغي ۴۹۴ مشې پېښې ثبت شوې دي. خو، دا چې کانګو څه ډول ناروغي ده او کوم عوامل یې د پېښېدو سبب ګرځي.

افزایش گرمادگی کودکان در هرات

پیدا می‌کند. به‌خاطر وقایع از اسهال و استفراغ در بین اطفال، بهتر است که مادرها اطفال شیرخوار را تا شش ماه اول از شیر خود تغذیه کنند.»

در همین حال شماری از پایوآزان (افراد همراه مریض) می‌گویند که آنان به دلیل نداشتن آگاهی در مورد بیماری گرما زدگی، اسهال و استفراغ، اطفال شان را در حالت و وضعیت وخیم به شفاخانه آورده‌اند.

عبدالله، از ولسوالی پشتون زرغون هرات طفل خود را برای تداوی به شفاخانه حوزوی آورده و در مورد وضعیت طفل چنین می‌گوید: «بچه‌ام هشت شب است که بستری است، حدود ده شب را خانه مریض بود و ما به قصه‌اش نبودیم. باد کرده بود و گرده‌هایش هم از کار افتاده بود. حال بهتر شده است.»

نوید نوری، از ولسوالی جوند بادغیس یکی دیگر از پایوآزان است، او می‌گوید ده روز شده که کودکش در بستر بیماری افتاده است.

«تقریباً ۲۵ روز می‌شود که طفلم مریض است و فعلاً وضعیتش خوب شده. و حدود ۱۰ روز است که بستر می‌باشد.»

این در حالیست که همه ساله با شدت گرفتن گرمی هوا در فصل تابستان و از سویی هم رعایت نکردن حفظ الصحه از سوی شهروندان، بیماری‌های گرمادگی اسهال و استفراغ در میان اطفال گسترش می‌یابد.

داکتر میرویس عابدی، مسئول بخش اطفال این شفاخانه در صحبت با کلید، قرار گرفتن اطفال در معرض نور داغ آفتاب و عدم رعایت حفظ الصحه را از عوامل اساسی افزایش این بیماری‌ها عنوان می‌کند.

«به‌خاطر حفاظت اطفال، باید به درجه حرارت محیط بودوباش آنان توجه شود. از لباس‌های گرم استفاده نشود و اگر طفل تب داشته باشد و یا اسهال باشد، باید آنرا نزد متخصص اطفال ببرند.»

آقای عابدی علاوه نمود که در یک ماه گذشته حدود ۴۴۲ طفل مصاب به بیماری اسهال و استفراغ و همچنان ۵۳۴ طفل مبتلا به بیماری تب بالا و عفونت خونی، در این شفاخانه تحت درمان قرار گرفته‌اند.

«طبیعتاً در فصل سرما سینه‌بغل در بخش اطفال زیاد می‌شود و در فصل گرما هم اسهال و استفراغ افزایش

مستولان شفاخانه حوزوی هرات می‌گویند که بیماری گرما زدگی، اسهال و استفراغ میان اطفال در این ولایت افزایش یافته است. آنان می‌گویند که در جریان یک ماه نزدیک به یک هزار کودک مبتلا به گرما زدگی، اسهال و استفراغ در این شفاخانه تحت تداوی قرار گرفته‌اند. در همین حال شماری از پایوآزان (افراد همراه مریض) می‌گویند که به دلیل نداشتن آگاهی از بیماری‌های فصلی، اطفال بیمارشان را دیرتر به شفاخانه انتقال داده‌اند.

با شدت گرفتن گرمی هوا در ولایت هرات، بیماری‌های فصلی؛ چون: اسهال، استفراغ و گرما زدگی در میان کودکان نیز افزایش یافته است.

مستولان در شفاخانه حوزوی هرات می‌گویند که در جریان یک ماه اخیر، حدود ۹۷۶ واقعه اسهال و استفراغ و همچنان گرما زدگی، در بخش اطفال این شفاخانه به ثبت رسیده است.

شرکت‌های تولید لبنیات در افغانستان؛ ۷۵ درصد از منابع داخلی تأمین می‌شود

سمیه توحیدی

شماری از باشندگان کابل نیز، می‌گویند که فرآورده‌های لبنی تولیدشده داخلی از کیفیت خوبی برخوردار اند و به همین دلیل، خریداران بیش‌تری دارند.

وحیدالله، باشنده‌ی غرب کابل، می‌گوید: «دکان نزدیک خانه‌ی ما شیر، ماست و دوغ خوب وطنی دارد. بسیار وقت می‌شود که در خانه از لبنیات تولیدشده در وطن خود ما، می‌برم. کیفیتش خوب است؛ به همین خاطر خریدار هم دارد.»

در سال‌های پسین، در کنار شرکت‌های بزرگ و متوسط، کارخانه‌های کوچک تولید لبنیات نیز در بخش‌های مختلف به ویژه شهرها افزایش یافته است.

علی اوستا، مسئول بخش تغییر و توسعه‌ی شرکت «شیر پاستوریزه‌ی هرات»، می‌گوید که این شرکت، چندین آزمایش‌گاه دارد که فرآورده‌های لبنی، تحت شرایط خاص فرایند آزمایش و تولید را طی می‌کند. او می‌افزاید: «ما پروتئین، چربی و کلسیم مواد را چک می‌کنیم. برخی از شیرها است که حیوان دوا خورده و نباید مصرف شود. ما در قالب آزمایش‌گاه‌ها محصولات را تست میکروبی و تست شیمی می‌کنیم.»

مستولان این شرکت‌ها، هم‌چنان نبود برق، پایین‌بودن تعرفه‌های گمرکی بر فرآورده‌های لبنی وارداتی، مشکلات بانکی و نبود بازار مناسب را از چالش‌های عمده در برابر کارشان عنوان می‌کنند.

کیلو و ۷۰۰ گرم تولید داریم.» شرکت «امید بهار» که از یازده سال به این سو، در زمینه‌ی تولید لبنیات فعالیت می‌کند، اکنون تلاش دارد تا فرآورده‌هایش را به بیرون نیز صادر کند.

رفیع‌الله احمدیار، مشاور حقوقی این شرکت، می‌گوید: «میزان تولیدات ما نسبت به سال گذشته، بیش از ۴۰ درصد افزایش یافته است. ما روزانه از خط‌های تولیدی متفاوت استفاده می‌کنیم که ظرفیت تولید آن‌ها بلند است. یک خط تولیدی مادر یک ساعت ۲۴ هزار قوطی شیر ۱۸۰ میلی‌گرام را بسته‌بندی می‌کند.» در سال‌های پسین، شرکت‌های تولید لبنیات در افغانستان، تلاش کرده‌اند که ظرفیت تولیدشان را بلند ببرند.

صادرات فرآورده‌های لبنی، بازاریابی کنند.

افزایش تولید شرکت‌های تازه‌ی تولید لبنیات در دو سال گذشته، افغانستان را یک گام دیگر به خودکفایی در تولید فرآورده‌های لبنی نزدیک کرده و این شرکت‌ها با تولید شیر، ماست، قیماق، پنیر، مسکه، چکه و دوغ، به رشد این صنعت کمک کرده‌اند.

در این گزارش با مستولان چهار شرکت تولید لبنیات گفتگو شده که همه‌ی آن‌ها، از افزایش میزان تولیداتشان نسبت به سال گذشته، سخن گفته‌اند.

اتحادیه‌ی لبنیات «گذرگاه» که در ۱۹۹۹ به فعالیت آغاز کرده است، فرآورده‌های لبنی را از لوگر و میدان‌شهر، مرکز میدان‌وردک، جمع‌آوری و پروسس می‌کند.

رحیم‌الله عباسی، رئیس این اتحادیه، می‌گوید که روزانه پنج هزار لیتر شیر را پروسس می‌کنند. او، می‌افزاید: «تمام تولیدات ما از شیر خالص گاو است. وقتی ما شیر از دو ولایت جمع‌آوری می‌کنیم، نظر به تقاضای بازار، به لبنیات دیگر مثل ماست، قیماق، پنیر و چکه پروسس می‌شود.»

زکریا حیدری، رئیس شرکت «دهقان روز»، می‌گوید که روند تولیدات این شرکت از زمان آغاز فعالیت آن تا کنون، سیر صعودی داشته است. او می‌افزاید: «سالانه نزدیک به ۱۳ هزار کیلوگرام شیر تولیدات داریم. در کنار این، ماست، چکه و دوغ هم به وزن‌های مختلف ۱۲۰، ۲۰۰، ۴۰۰، ۷۰۰ گرم و یک

در حالی که روزانه صدها تن از گونه‌های مختلف لبنی در افغانستان مصرف می‌شود؛ اما تنها ۷۵ درصد نیازها از منابع داخلی تأمین می‌شود.

بر اساس آمار وزارت صنعت و تجارت، میزان نیازمندی سالانه‌ی افغانستان به لبنیات، به ۱۳۶ هزار و ۵۴۰ تن می‌رسد. ۴۲ هزار و ۲۲۲ تن سالانه از سوی شرکت‌های تولید لبنیات و ۳۵ هزار ۷۵۴ تن به شکل سنتی به بازار عرضه می‌شود. با آمار دست‌داشته، روشن می‌شود که افغانستان، سالانه ۷۷ هزار و ۹۷۶ تن فرآورده‌ی لبنی را از منابع داخلی خود به دست می‌آورد.

آخوندزاده عبدالسلام جواد، سخنگوی وزارت صنعت و تجارت، به سلام‌وطندار می‌گوید که اکنون، هفت شرکت بزرگ و ۱۳ شرکت متوسط تولید لبنیات در افغانستان فعال اند که از این میان، پنج شرکت آن در نزدیک به دو سال گذشته، به فعالیت آغاز کرده‌اند.

او می‌گوید: «تولیدات ما در بخش تولید لبنیات بیش‌تر شده و اکنون، شرکت‌های تولید لبنیات نزدیک به ۷۵ درصد نیازهای مصرفی شهروندان به لبنیات را برآورده می‌کنند.»

مستولان وزارت صنعت و تجارت، هم‌چنان می‌گویند که تلاش دارند برای پشتیبانی از صنعت تولید فرآورده‌های لبنی، واردات لبنیات از کشورهای دیگر را کاهش دهند، فارم‌های گاوداری ایجاد کنند و برای فراهم‌کردن سهولت به شرکت‌های تولیدکننده‌ی لبنیات و

سرخ چیست...

حدود ۹۰ درصد از افراد مستعد که در معرض شخص آلوده به ویروس قرار دارند، آلوده خواهند شد.

این مطلب راهم مطالعه کنید: سرفه کودکان؛ علت‌ها و راه‌های درمان

عوامل خطرزا

عوامل خطر سرخک عبارتند از:

غیر واکسینه بودن: اگر واکسینه نشده باشید، احتمال ابتلا بهه این بیماری در شما بسیار بیشتر است.

مسافرت های بین المللی: اگر به کشورهای در حال توسعه مسافرت کنید، جایی که سرخک رایج تر است، خطر اینکه این بیماری را بگیرید بیشتر است. کمبود ویتامین A: اگر ویتامین A کافی در رژیم غذایی خود نداشته باشید، احتمال اینکه علائم و عوارض شدیدتری داشته باشید بیشتر است.

عوارض سرخک

عوارض سرخک عبارتند از:

*** عفونت گوش:** یکی از شایع ترین عوارض سرخک ، عفونت باکتریایی گوش است.

*** برونشیت، التهاب حنجره یا خروسک:** سرخک ممکن است منجر به التهاب جعبه صوتی (حنجره) شما یا التهاب دیواره های داخلی که مجاری اصلی ریه را می پوشانند (لوله های برونشی) شود.

*** پنومونی:** پنومونی عارضه رایج سرخک است. افرادی که سیستم ایمنی بدنشان به خطر افتاده است می توانند مبتلا به نوع خاص و خطرناکی از پنومونی شوند که گاهی کشنده است.

*** انسفالیت:** حدود ۱ از ۱۰۰۰ نفر مبتلا به سرخک دچار عارضه ای به نام انسفالیت می شوند.

*** مسائل بارداری:** اگر باردار هستید ، برای جلوگیری از سرخک باید مراقبت های ویژه انجام دهید زیرا این بیماری می تواند باعث زایمان زودرس، وزن کم نوزاد هنگام تولد و مرگ مادر شود.

مهمترین راه پیشگیری از سرخک در کودکان واکسیناسیون است

راه‌های پیشگیری از سرخک

مرکز کنترل و پیشگیری از بیماری‌ها توصیه می کند که کودکان و بزرگسالان برای جلوگیری از سرخک واکسن بزنند. واکسن سرخک در کودکان

برای جلوگیری از سرخک در کودکان، پزشکان معمولاً اولین دوز واکسن را بین ۱۲ تا ۱۵ ماهگی به نوزادان می زنند که دوز دوم آن به طور معمول بین ۴ تا ۶ سال تجویز می شود. به خاطر داشته باشید:

اگر به هنگامی که فرزندانتان ۶ تا ۱۱ ماه دارد به خارج سفر می کنید، با پزشک کودکان درباره دریافت زودتر واکسن سرخک صحبت کنید.

اگر کودک یا نوجوان شما دو دوز واکسن را در زمان توصیه شده نزنده است ممکن است او به مدت دو هفته به دو دوز از واکسن با فاصله ۴ هفته احتیاج داشته باشد.

واکسن سرخک در بزرگسالان

اگر شما بزرگسالی با این ویژگی هاغ هستتید ممکن است نیاز به واکسن سرخک داشته باشید:

*** در معرض خطر بالای سرخک باشید** - مانند رفتن به دانشگاه، مسافرت بین المللی یا کار در بیمارستان - و اثباتی بر مصونیت ایمنی شما وجود نداشته باشد.

اگر در باره این که آیا به واکسن سرخک نیاز دارید یا خیر مطمئن نیستید، با پزشک خود مشورت نمایید.

جلوگیری از سرخک در هنگام شیوع بیماری با عفونت شناخته شده اگر شخصی در خانواده شما سرخک دارد، برای محافظت از خانواده و دوستان آسبیب پذیر این اقدامات احتیاطی را انجام دهید:

کناره گیری: از آنجایی که سرخک از حدود ۴ روز قبل و ۴ روز بعد از پدیدار شدن بثورات بسیار واگیردار است، افراد مبتلا نباید در این مدت به فعالیت‌هایی بپردازند که در آنها با افراد دیگر ارتباط برقرار می کنند. همچنین ممکن است لازم باشد افراد غیر واکسینه - به عنوان مثال خواهر و برادر - از فرد آلوده دور شوند.

واکسیناسیون: مطمئن شوید هر کسی که در معرض خطر سرخک بوده و کاملاً واکسینه نشده، در اسرع وقت واکسن دریافت می کند. این شامل شیرخواران بزرگتر از ۶ ماه و هرکس متولد ۱۹۵۷ یا بعد از آن است که اسناد و مدارک کتبی در مورد واکسیناسیون نداشته یا مدارکی در مورد مصونیت ایمنی یا ابتلا به سرخک در گذشته ندارد.

این مطلب راهم مطالعه کنید: تب در کودکان؛ علت‌ها و راه‌های درمان تب کودک

پیشگیری از عفونت های جدید اگر شما قبلاً به سرخک مبتلا شده اید، بدن شما سیستم ایمنی خود برای مقابله با این عفونت را تجهیز کرده است و دوباره مبتلا نمی شوید. بیشتر مردم ایالات متحده که قبل از سال ۱۹۵۷ متولد شده یا زندگی کرده اند نسبت به سرخک ایمن هستند، آن هم به خاطر اینکه قبلاً آن را گرفته اند.

برای بقیه افراد، واکسن سرخک وجود دارد که برای این موارد مهم است:

*** ترویج و حفظ مصونیت گسترده:** از زمان معرفی واکسن سرخک، سرخک تقریباً در ایالات متحده از بین رفته است، حتی اگر همه واکسینه نشده باشند. این اثر ایمنی گله ای نامیده می شود. اما ایمنی گله ای، احتمالاً به دلیل کاهش میزان واکسیناسیون، اکنون ممکن است اندکی تضعیف شده باشد. شیوع سرخک در ایالات متحده اخیراً به طور قابل توجهی افزایش یافته است.

*** جلوگیری از بازخیز سرخک:** میزان ثابت واکسیناسیون از اهمیت زیادی برخوردار است زیرا پس از کاهش میزان واکسیناسیون، سرخک به زودی شروع به بازگشت می کند. در سال ۱۹۹۸ یک مطالعه که الآن فاقد اعتبار است به طور نادرست چاپ شد که اوتیسم را به واکسن سرخک - اوربون-سرخچه (MMR) مرتبط می کرد.

تشخیص سرخک

پزشک شما معمولاً می تواند سرخک را بر اساس بثورات مشخصه بیماری و همچنین یک لکه کوچک و مایل به آبی با رنگ سفید بر روی زمینه قرمز روشن - لکه کوپلیک - بر روی سطح داخلی گونه تشخیص دهد. با این حال بسیاری از پزشکان هرگز سرخک را ندیده اند و ممکن است بثورات را با تعدادی از بیماری‌های دیگر اشتباه بگیرند. در صورت لزوم، آزمایش خون می تواند تأیید کند که آیا بثورات واقعاً سرخک است یا خیر. ویروس سرخک را همچنین می توان با آزمایشی که به طور کلی از نمونه گلو یا نمونه ادرار استفاده می کند، تأیید کرد.

راه‌های درمان سرخک

هیچ درمانی سرخک ایجاد شده وجود ندارد. این حال برخی اقدامات می تواند برای محافظت از افراد آسیب پذیر که در معرض ویروس هستند انجام شود.

واکسیناسیون پس از مواجهه: می توان به افرادی که ایمن نشده اند، از جمله نوزادان، ظرف ۷۲ ساعت پس از مواجهه با ویروس سرخک واکسن تزریق کرد تا در مقابل ویروس مقاومت ایجاد کرد. اگر سرخک هنوز پیشرفت کند، این بیماری معمولاً علائم خفیف تری داشته و مدت زمان کمتری ادامه خواهد یافت.

ایمونوگلوبولین سرم: زنان باردار، نوزادان و افراد دارای سیستم ایمنی ضعیف که در معرض ویروس قرار دارند ممکن است تزریقی از پروتئین ها (آنتی بادی ها) با نام ایمونوگلوبولین سرم دریافت کنند. این آنتی بادی ها زمانی که ظرف مدت ۶ روز پس از مواجهه با ویروس داده شوند می توانند از سرخک جلوگیری کرده یا شدت علائم را کم کنند.

داروهای مهم برای درمان سرخک تب برها: شما یا فرزندانتان ممکن است از داروهای بدون نسخه مانند استامینوفن (Tylenol) و (بقیه) ، ایبوپروفن (Advil Motrin ، کودکان و غیره) یا ناپروکسن سدیم (Aleve) نیز استفاده کنید تا در رفع تب همراه سرخک کمک کنید.

به کودکان و نوجوانانی که علائم سرخک را دارند آسپرین ندهید. اگرچه

آسپرین برای استفاده در کودکان بالای ۳ سال مورد تأیید است، اما کودکان و نوجوانانی که از بیماری آبله مرغان یا علائم شبه آنفولانزا بهبود می یابند هرگز نباید آسپرین مصرف کنند. این به این خاطر است که آسپرین در ارتباط با سندروم Reye's، یک بیماری نادر اما با توانایی بالقوه تهدید کننده حیات، در این کودکان همراه باشد.

آنتی بیوتیک ها: اگر یک عفونت باکتریایی مانند ذات الریه یا عفونت گوش در حالی که شما یا فرزندانتان سرخک دارید ایجاد شود، پزشک ممکن است برایتان آنتی بیوتیک تجویز کند.

ویتامین A: کودکان با سطوح پایین ویتامین A احتمال اینکه مورد شدیدتری از سرخک را بگیرند بیشتر است. دادن ویتامین A ممکن است شدت سرخک را کاهش دهد. این ویتامین به طور کلی با مکادوز ۲۰۰۰۰۰ واحد بین المللی (IU) برای کودکان بالای یک سال تجویز می شود.

منابع آبی افغانستان در...

نثار احمد، باشنده ناحیه سوم شهر فراه است، چاه آب حویلی او سال پار خشکیده و اکنون او آب آشامیدنی مورد نیازش را از یک شرکت یخ فروشی تهیه می‌کند.

همچنان با پایین رفتن روز افزون سطح آب، شمار زیادی از شهروندان کشور، به‌ویژه پایتخت نشینان با مشکل کمبود آب دست‌وپنجه نرم می‌کنند. آنان ساعات‌ها راه را می‌پیمایند تا آب مورد نیاز شان را از مناطق دیگر تهیه کنند.
در قلب شهر کابل؛ پایتخت کشور باشندگان بالا کوه افشار با مشکل شدید کمبود آب گرفتار استند. قیس ۹ ساله که دانش‌آموز صنف دوم است، پس از آنکه از مکتب رخصت می‌شود، با اندام ضعیف زیرآفتاب سوزان آب را از مسجد باغ بالا تا خانه خود که در بالاکوی افشار است می‌برد.

وی می‌گوید که یک بشکه آب برای خانواده‌اش بسنده نیست در آب آوردن خواهرش نیز او را همراهی می‌کند.
با این حال شفیع الله زاهد، رییس آبرسانی کابل می‌گوید که از ۷۶ حلقه چاه مربوط به آبرسانی در کابل، چهل و دو حلقه آن خشکیده است.

بر اساس معلومات او، سیستم آبرسانی برای سه میلیون تن در کابل برنامه ریزی شده است و درحال حاضر ۳۶ حلقه چاه آب در این شهر فعال است که به ۴۰ فیصد از باشندگان شهر کابل آب می‌رساند و ۷۰ فیصد خانه‌های سرکوه‌ها در کابل به خدمات آبرسانی دسترسی ندارند.

او همچنان می‌افزاید که پروژه لوگر، علاءالدین، چهل دختران ووزارت دفاع، چاه‌های کابل را تشکیل می‌دهند و پروژه‌های انتقال آب از بند غرقه، دریای پنجشیر و بند شاه‌توت در آینده نزدیک آب را به کابل خواهند رساند.

راه‌حل چیست؟

پوهندوی محمدداوود شیرزاد، رییس فاکولته محیط زیست پوهنتون کابل می‌گوید که حکومت و مردم مسئولیت دارند به‌گونه مشترک برای حل این مشکل تلاش کنند. حکومت باید آب را مدیریت کند و اگر این کار صورت نگیرد، افغان‌ها با فاجعه مواجه خواهند شد.

شیرزاد از مردم می‌خواهد که در مصرف آب صرفه‌جویی کرده و همچنان برای آب مصرف شده، چاه‌هایی را حفر کنند تا از طریق آن آب دوباره به زمین نفوذ کند.

درعین حال میرویس خوگیانی، یک متخصص دیگر به تغییر شیوه آبیاری از جویباری به قطره‌ای تأکید کرده و می‌افزاید: «همچنان به کشت نباتات و درختانی اقدام شود که به آب کمتری نیاز دارند. نگهداری علفچرها، ساخت یخچار‌هایی از آب شدن یخچال‌های خساره ناشی از آب شدن یخچال‌های طبیعی و نوسان آب آنها و همچنان کمک به ذخیره نمودن آب و جلوگیری از قطع جنگلات بسیار مهم و حیاتی است.»

از سوی دیگر سید قیوم هاشمی، کارشناس مسایل محیط زیست برای

مبارزه با خشکسالی و جلوگیری از پيامدهای آن، به مدیریت آب‌های سطحی در کشور تأکید دارد.

”باتوجه به تغییرات اقلیمی و خشکسالی‌های دوامدار، به اعمار بندهای آگیردان جهت رسیدگی به مشکلات آب زراعتی و شرب نیاز است. همچنان به تغذی آب‌های زیر زمینی نیز توجه جدی صورت گیرد.“

در آخرین تحلیل باید گفت که تغییرات اقلیمی و خشکسالی‌های چند سال اخیر، بر زراعت، مالداري و در مجموع روی زندگی مردم تأثیرات منفی بجا گذاشته است و ضرورت به اقدامات جدی از سوی مسئولان می‌باشد.

به گفته کارشناسان، مردم نیز می‌توانند از استفاده بی‌رویه آب جلوگیری کرده و نقش شان را در زمینهٔ مبارزه با مشکلات کمبود آب ایفا نمایند.

برای مصونیت جان و...

خوب میان تاجران و مسئولین مربوطه

امارت اسلامی به وجود آمده است.
آنان افزودند که جلو قاچاق پول و کالاها گرفته شده، قیمت افغانی ثابت مانده است، حوادث، تهدید و اختطاف تاجران از سوی قاچاقبران، کاهش یافته و فرصت های خوب سرمایه گذاری به وجود آمده است.

همچنان آنها خواهان ایجاد یک کمیسیون برای تاجران افغان مقیم خارج شدند تا از طریق آن تاجران و سرمایه گذاران دوباره به وطن برگردند.

همچنان بعضی از مشکلات شان را به منظور رفع آن با معاون سیاسی ریاست الوزراء شریک ساختند.

مولوی عبدالکبیر معاون سیاسی ریاست الوزرا گفت که افغانستان خانه مشترک تمام افغان ها است و باید برای آبادی آن دست به دست همدیگر بدهیم. وی از تاجران، صرافان و صنعتکاران کشور تشکر کرد که واقعبیت ها را درک می کنند و برای کمک و همکاری با افغان ها درافغانستان باقی مانده اند.

معاون سیاسی ریاست الوزرا اطمینان داد که به مشکلات و پیشنهادات آنان رسیدگی می گردد و برای مصونیت جان و مال شان گام های جدی برداشته خواهد شد.

اروند ارگانونه دی له...

به خبر پانه کې همدارنگه ویل شوې، چې اسلامي امارت د دې پېښې له امله د تلف شویو کورنیو او خپلوانو ته تسلیت وایي، شهیدانو ته جنة الفردوس او ټپیانو ته عاجله شفا غواړي.

سرچینې زیاته کړې، چې د اسلامي امارت اړوند ارگانونه او مرسته کونکي مؤسسات دي د یادو سیمو خلکو ته به عاجله توکه خپلې مرستې ورسوي او د متضررینو د درملنې او سرپنا پیدا کولو لپاره دې خپل ټول امکانات وکاروي.

جان باختن بیش از...

از سویی هم سیلاب‌ها در ولایت میدان‌وردگ نیز تلفات جانی و خسارات هنگفت مالی بجا گذاشته است.

جمعیت هلال احمر افغانی اعلام کرده است که از اثر سیلاب‌های اخیر در این ولایت، ۳۳ تن جان باخته و ۲۳ تن دیگر زخم برداشته‌اند.

عرفان‌الله شرف‌زوی، سخنگوی این اداره در تویترش نوشته است که بیش از ۱۴۰ منزل مسکونی در ولایت میدان‌وردگ تخریب شده است.

این در حالی‌است که به گفته ذبیح‌الله مجاهد، سخنگوی امارت اسلامی حدود ۴۰ تن دیگر در ولایت میدان‌وردگ مفقود شده‌اند.

ترکی پانگوال د...

په اړه بحث او خبري اترې وشوې. د ترکیې هېواد پانگوالسو د کانونو او پترولیم وزارت لسه مېلمه پالنې څخه د منني ترڅنک د نفتو په کانونو باندې د پانگوني غوښتنه وکړه، چې د کانونو او پتروليم وزارت سرپرست د کان کېندنې قوانينو مطابق ورسره د هر ډول همکارۍ ژمنه وکړه.

داشتن یونیفورم برای...

وزارت دفاع ملی که برای تطبیق و عملی کردن فرمان اخیر رهبری وزارت دفاع ملی پیرامون پوشیدن یونیفورم نظامی از منسوبین اردوی اسلامی برگزار گردیده بود، اشتراک کرد.

در این مراسم معاون لوی درستیز، از

اطاعت و فرمانبرداری مجاهدین برای پوشیدن یونیفورم نظامی اردوی اسلامی ملی قدردانی نموده و داشتن یونیفورم اردوی اسلامی را برای هر منسوب نظامی ضروری دانست.

این در حالی است که رهبری وزارت دفاع ملی طی فرمان کتبی به تمام مجاهدین قطعات و جزو تام های اردوی امارت اسلامی دستور داده بود، به منظور برقراری نظم در ادارات و ساحه مسئولیت لباس نظامی بر تن کنند.

امارت اسلامی برنامه‌های...

از تأمین امنیت سرتاسری و استقرار نظام اسلامی در کشور، راجع به وضعیت اقتصادی، اجتماعی و تعلیم و تربیه در ولایت سرپل معلومات ارائه نمودند.

آنان افزودند که مسئولین محلی امارت اسلامی جهت رسیدگی به مشکلات مردم کوتاهی ننموده همیشه در پی خدمت رسانی بهتر می‌باشند.

همچنان گفتند که سرپل یکی از ولایات دارای معادن و منابع زیر زمینی است که متأسفانه در اداره قبلی هیچ گونه توجهی در این ولایت صورت نگرفته است، بناءً از رهبری امارت اسلامی درخواست کردند تا در قسمت تطبیق پروژه‌های انکشافی، بازسازی، سرک حلقوی و اعمار بند سلطان ابراهیم در ولایت سرپل توجه جدی نمایند.

مولوی عبدالسلام حنفی معاون اداری ریاست الوزرا گفت که مردم ولایت سرپل در زمان جهاد علیه اشغالگران؛ شهامت‌ها و مجاهدت‌های فراوانی به خرج داده اند ، آزادی و پیروزی کشور در نتیجه زحمات و فداکاری‌های مردم مجاهدپور ما بدست آمده است.

معاون ریاست الوزرا گفت که امارت اسلامی برنامه‌های انکشافی زیادی روی دست دارد که به تمامی نقاط کشور به صورت عادلانه تطبیق خواهد شد.

مولوی عبدالسلام حنفی همچنان

گفت که در رابطه به پروژه های یاد شده توجه خاص صورت خواهد گرفت.

د کرنې دودې او...

«یاد وزارت پر داسې طرحې کار کوي چې له بزگرانو څخه د دوی محصولات په مناسبه بیه و پېړي او بېرته د اړتیا په صورت کې پر خپلو خلکو او بزگرانو په ارزانه بیه وپلوري.»

د کرنې، اوبو لگولو او مالداري وزارت مالي او اداري مرستيال مولوي فضل الباري فضلي په همدې مناسبت جوړې شوې غونډې ته وويل چې د کرنې او مالدارۍ خونه اوس په ۱۶ ولايتونو کې مرکزونه لري، خو د کرنې وزارت پلان لري چې د دوی مرکزونه په ۳۴ ولايتونو کې خلاص کړو.

«د دغه هوکړه ليک لاسليکولو يوازنی هدف د کرنې پر مځتک په برخه کې د کرنې وزارت او کرنې او مالدارۍ خونې تر منځ همکاري ده. مور به د دوی ستونزو ته رسېدنه کوو او دوی به هڅه کوي چې د کرنې وزارت په همکارۍ د هېواد بزگرانو او محصولاتو ته يې رسېدنه وکړي.»

همدارنگه د کرنې او مالدارۍ خونې عملياتي رييس ډاکټر وسيم صافي د یاد هوکړه ليک په اړه وويل چې دغه هوکړه ليک تر ډېره په هېواد کې د بزگرانو ستونزو ته رسېدنه او د دوی محصولاتو ته په کور دننه او بهر بازار موندنه ده.

«زموږ هدف دا دی چې د هېواد کرنيز محصولات پرويس او د هغه بسته بندي کولو ته زمينه برابره کړو، خوښه بازار ورته پيدا شي او همدارنگه هڅه کوو چې د هېواد بزگرانو ته په مختلفو برخو کې روزنه ورکړو او مختلف سيمينارونه برابر کړو.»

دا په داسې حال کې ده چې په دې وروستيو کې پرله پسې وچکالي، بارانونو او سېلابونو راوتلو له کبله به هېواد کې کرنيزو ځمکو ته سخت زيانونه اوښتي دي.

وزارت دولت در امور...

قابل یاد آوریست که بسر مبنای ارقام ابتدایی از اثر سرازیر شدن سیلاب‌های اخیر در ولسوالی های میدان شهر، جلریز، نرخ، جغتو، چک و سید آباد ولایت میدان‌وردگ ۳۰ تن شهید، ۱۵ تن مجروح و بیش از ۴۰۰ منزل مسکونی یا به گونه ی کامل و یا قسمی با ۵ هزار

جریب زمین زراعتی تخریب گردیده است.

تأثیرات منفی تغییر ...

وزارت دولت در امور رسیدگی به حوادث طبیعی امارت اسلامی روز یکشنبه گفت که در اثر سرازیر شدن سیلاب‌ها در ولایات کابل، میدان وردک، خوست، غزنی پکتیا، ننگرهار ، نورستان و کنر، بر علاوهٔ جان باختن ده‌ها نفر حاصلات صدها جریب زمین زراعتی و باغ‌ها نیز از بین رفته است.

از سوی هم ذبیح‌الله مجاهد، سخنگوی امارت اسلامی از ارگان‌های امارت اسلامی و مؤسسات کمک کننده خواسته تا هرچه عاجل کمک های خود را به مردم منطقه سیلاب زده برسانند.

برای رشد و توسعه...

داکتر عبداللطیف نظری، معین مسلکی وزارت اقتصاد در مورد ”دیپلماسی اقتصادی امارت اسلامی افغانستان“ صحبت کرد و گفت که این دیپلماسی مبتنی بر نظریه‌یی است که در روابط بین الملل بنام نظریهٔ “خودباری” معروف است.

وی افزود که امارت اسلامی می‌خواهد تلاش دارد برای رشد و توسعهٔ اقتصادی کشور، از ظرفیت‌های داخلی و بومی موجود در کشور استفاده شود. معین مسلکی وزارت اقتصاد، شناخت کافی از بازارهای بین‌المللی برای صادرات و واردات، اولویت بندی شرکای اقتصادی امارت اسلامی، توسعه و رشد اقتصادی کشور، تلاش برای استفادهٔ بهتر و موثر از موقعیت جغرافیایی افغانستان، لغو و خنثی سازی تحریم‌ها را از شاخص های دیپلماسی اقتصادی امارت اسلامی دانست.

عبداللطیف نظری، دیپلماسی دارای “چشم انداز اقتصادی” را که سبب جلوگیری از فروپاشی اقتصادی، کنترل نرخ تورم، افزایش صادرات، کاهش نرخ‌ها و جمع‌آوری شفاف عواید می‌شود را از شاخص‌های دیپلماسی اقتصادی امارت اسلامی خواند که در دستور کار قرار دارد.

در همین‌حال مفتی عبدالسلام اشرفی رئیس انجسام مؤسسات غیردولتی وزارت اقتصاد و عبدالرحمن حبیب، سخنگوی آن وزارت در رابطه به فعالیت‌ها و دست‌آوردهای مهم وزارت معلومات دادند.

به گفتهٔ آنان، در یک‌سال گذشته ۳۷۶ مؤسسهٔ جدید در وزارت اقتصاد ثبت شده است که از این میان ۳۵۵ آن داخلی و ۲۱ مؤسسهٔ دیگر خارجی می‌باشد. همچنین به شمول چهار مؤسسهٔ خارجی و ۲۱۲ مؤسسهٔ غیر دولتی به داخلی، ۲۱۶ مؤسسهٔ غیر دولتی به دلیل عدم فعالیت منحل شده است. بر اساس معلومات مسئولان وزارت اقتصاد؛ به ارزش یک میلیارد و ۶۴۷ میلیون دالر، پلان تطبیق سه‌هزار و ۵۷۳ پروژه از طریق بودجهٔ واحد مؤسسات و سیستم معلوماتی به این وزارت گزارش شده است که از این میان، کار دو هزار و ۲۳۳ آن تکمیل و یک‌هزار و ۳۴۰ پروژهٔ دیگر زیر کار است. این پروژه‌ها در بخش های

صحت، تعلیم و تربیه، زراعت و آبیاری، مصونیت اجتماعی، زیربنا و مبارزه با حوادث می‌باشد. گفتنی است که در حال حاضر، دو هزار و ۳۹۳ مؤسسهٔ غیردولتی که ۲۷۲ آن خارجی و دو هزار و ۱۲۱ داخلی است؛ در وزارت اقتصاد ثبت و راجستر می‌باشد.

معین جوانان، با والی...

به بحث پرداخته است.

در این دیدار معین جوانان وزارت اطلاعات و فرهنگ ، روی برنامه های کاربایی و ایجاد فرصت های شغلی به جوانان صحبت کرد و تأکید کرد جوانان در گام نخست نیاز به کار دارند. وی همچنان از مرکز بزرگ فری لانسنگ یا فروش آنلاین یاد آوری کرده و ابزار امیدواری کرد که با افتتاح این مرکز در هرات زمینه کار برای بسیاری از جوانان به صورت آنلاین فراهم شود.

والی هرات متعهد شد که اداره محلی از هر طرح و ابتکاری که بتواند اشتغال زایی کند استقبال میدارد.

صحت و زندگی

سرخک چیست، چه علایمی دارد

صهیب کریمی

سرخک یک عفونت دوران کودکی است که در اثر نوعی ویروس ایجاد می‌شود. این بیماری که زمانی بسیار رایج بود، الان تقریباً همیشه می‌تواند با واکسین پیشگیری شود. سرخک که به آن روبلا هم گفته می‌شود، می‌تواند برای کودکان کوچک جدی و حتی کشنده باشد. در حالی که به دلیل دریافت روزافزون واکسین سرخک، میزان مرگ و میر در سراسر جهان روبه کاهش است، این بیماری هنوز در سال بیش از ۱۰ هزار تن را که اکثراً زیر پنج سال هستند می‌کشد.

در ادامه مطلب قصد داریم در مورد سرخک بیشتر یاد بگیریم و ببینیم چه زمانی نیاز به مراجعه به متخصص اطفال داریم.

علائم سرخک

علائم سرخک حدود ۱۰ تا ۱۴ روز پس از قرار گرفتن در معرض ویروس ظاهر می‌شود. علائم و نشانه‌های سرخک معمولاً شامل موارد زیر است:

- * تب
- * سرفه خشک
- * آبریزش بینی
- * گلودرد
- * چشم‌های ملتهب (ورم ملتحمه)
- * لکه‌های سفید ریز با مرکز سفید مایل به آبی روی یک پس زمینه قرمز که در داخل دهان و روی لایه داخلی گونیه وجود دارد - که به آنها لکه‌های کوپلیک نیز می‌گویند.
- * نوعی بثورات پوستی که از لکه‌های بزرگ و مسطح تشکیل شده که اغلب روی یکدیگر می‌افتند
- این عفونت مراحل دارد که در یک دوره دو تا سه هفته به ترتیب اتفاق می‌افتند.

عفونت و دوره نهفتگی: برای ۱۰ تا ۱۴ روز اول بعد از آلوده شدن، ویروس سرخک به صورت نهفته می‌ماند. در این مدت هیچ نشانه و علایمی از سرخک ندارد.

علائم و نشانه‌های غیر اختصاصی: سرخک معمولاً با تب خفیف تا متوسط آغاز می‌شود که اغلب با سرفه مداوم، آبریزش بینی، چشم‌های ملتهب (ورم ملتحمه) و گلودرد همراه است. این بیماری نسبتاً خفیف ممکن است دو یا سه روز طول بکشد.

بیماری حاد و بثورات: بثورات از نقاط قرمز کوچکی تشکیل شده‌اند که برخی از آنها کمی ورم دارند. لکه‌ها و برآمدگی‌ها بسیار نزدیک به هم و به شکل خوشه‌ای قرار دارند و به پوست ظاهری لکه‌دار می‌دهند. این لکه‌ها ابتدا در صورت ظاهر می‌شوند.

طی چند روز آینده بثورات به ناحیه بازوها و تنه می‌ریزند، سپس روی ران، ساق و روی پا ظاهر می‌شوند. در همین زمان تب به شدت بالا می‌رود و اغلب به اندازه (۴۰ تا ۴۱ درجه سانتیگراد) می‌رسد. بثورات پوستی سرخک به آرامی فروکش می‌کند و ابتدا از صورت و در انتها از ران‌ها و پا محو می‌شود. **دوره واگیر:** فرد مبتلا به سرخک می‌تواند حدود هشت روز ویروس را به دیگران منتقل کند، که چهار روز قبل از ظاهر شدن بثورات شروع شده و ۴ روز پس از ایجاد بثورات خاتمه می‌یابد.

از جمله علائم مهم ابتلا به سرخک می‌توان به تب، سرفه، آبریزش بینی و بثورات پوستی اشاره کرد

چه زمانی باید به متخصص اطفال مراجعه کرد؟

اگر فکر می‌کنید ممکن است شما یا کودک تان در معرض سرخک قرار گرفته باشید یا اگر بثوراتی شبیه سرخک دارید با پزشک خود تماس بگیرید.

سوابق واکسیناسیون خانواده خود را، مخصوصاً وقتی کودکان تان مدرسه یا دانشگاه را شروع می‌کنند یا قبل از سفرهای خارجی، با پزشک مرور کنید.

مشاوره با متخصص کودکان

دلایل ابتلا به سرخک

سرخک یک بیماری بسیار مسری است که توسط ویروسی ایجاد می‌شود که در بینی و گلسوی کودک یا بزرگسال مبتلا تکثیر می‌شود. سپس هنگامی که فرد مبتلا به سرخک سرفه، عطسه یا صحبت می‌کند، قطرات آلوده در هوا پخش می‌شوند، جایی که سایر افراد می‌توانند آنها را تنفس نمایند.

قطرات آلوده همچنین ممکن است روی سطحی فرود بیایند، جایی که برای چند ساعت فعال و مسری باقی می‌مانند. شما می‌توانید با قرار دادن انگشتان در دهان یا بینی خود و یا مالیدن چشم‌های خود پس از لمس کردن سطح آلوده، به ویروس آلوده شوید.

صفاحه ۴

په کندهار کې افغاني جامې گرم بازار لري

افغاني کالې په کورونو کې جوړوي او بيا يې په بازار کې خرڅوي او له دې بازار څخه بهرنيو هېوادونو ته استول کېږي ستاينو او ملاتړ يې کسو. مور هم په دې هڅه کې يو چې يو آنلاین فروشگاه د ښځو لاسي صنايعو ته جوړه کړو.

د يادولو وړ ده چې کندهار افغاني په ځانگړي ظرفيت جوړېږي او بېلابېل رنگونه په کې کارول کېږي. په کندهار بازار کې د دغو جامو بيه له ۴ تر ۷ زره افغاني او د کابل په بازارونو کې له ۴ تر ۱۵ زره افغاني ده.

ورسره کوي، «ارزښت يې دا دی چې دا زموږ د خپل وطن توليد دی او په خپل لاس يې ښځې جوړوي.»

ښځينه فعاله لطيفه رحيمي بيا وايي چې کندهار افغاني ډېری وخت نجونې د خوښۍ په محفلونو کې اغوندي. د نوموړې په خبره دغه جامې د افغانانو هويتې او کلتوري ارزښت دی.

«اوس چې زه هرې ښادۍ يا هم واده ته تللي يم وينم چې نجونې تر بل هر وخت ډېر افغاني کالې اغوندي او ډېر ښه خوند هم

افغاني جامې نه يوازې په هېواد کې دننه مينه وال لري، بلکې په بهر کې مېشت افغانان يې په آنلاین بڼه پېري.

«زما کار ټول آنلاین دی، ټول هغه کسان چې په کاناډا، امریکا او لندن کې دي، له ما څخه دغه کالې په آنلاین بڼه رانيسي. نه يوازې افغانان، بلکې پاکستانيان او هندوستانيان هم دغه کالې رانيسي او خوښوي يې.»

کندهار افغاني تر ډېره د لاس خواري غواړي او له همدې کبله ده چې يو شمېر دکانداران بيا د دغو جامو د خامو توکو کارو بار کوي. محمد کريم رحيمي چې د افغاني جامو د خامو توکو دکان لري، وايي چې دغه جامې خپل ارزښت او هويت لري.

«ارزښت يې دا دی چې دا زموږ د خپل وطن توليد دی او په خپل لاس يې ښځې جوړوي.»

ښځينه فعاله لطيفه رحيمي بيا وايي چې کندهار افغاني ډېری وخت نجونې د خوښۍ په محفلونو کې اغوندي. د نوموړې په خبره دغه جامې د افغانانو هويتې او کلتوري ارزښت دی.

«اوس چې زه هرې ښادۍ يا هم واده ته تللي يم وينم چې نجونې تر بل هر وخت ډېر افغاني کالې اغوندي او ډېر ښه خوند هم

کندهار افغاني د هېواد نورو ولايتونو په څېر په کندهار کې هم اوږده مخنيه لري او سلگونه خلکو ته د کتسې وټې او کارو بار وسيله هم ده.

سربېره پر دې دغه جامې ډېر مينه وال لري او ان له هېواده بهر هم د پلور له پاره استول کېږي او په بهر کې مېشت افغانان يې په ځانگړو فرهنگي او دوديزو مراسمو کې اغوندي.

رابعه همراز په کندهار کې د افغاني کند د جوړولو يوه بشپړه کارخونه لري چې د دوو لونو ترڅنګ يې د کلي څو نورې مېرمنې هم ورسره په کار بوختې دي او جامې جوړوي.

دهمراز د معلوماتو پر بنسټ افغاني جامې يا کندهار افغاني په معمول ډول په دريو بڼو جوړېږي چې د کيفيت او نرخونو په لحاظ هم بيا له يو بله توپير لري.

«دا کالې څو څو ډوله جوړېږي چې ځينې يې ډېر کم مصرف لري، خو هغه کالې چې زيات کار يې په لاس سره ترسره کېږي، يوه جوړه په ځلور - پنځه ورځو کې جوړېږي چې هغه بيا زيات قيمت هم لري.»

محمد غني بيا په کندهار ښار کې د کندهار افغاني پلورنځی لري. نوموړی وايي چې

عوامل تغییرات اجتماعی از دیدگاه جامعه‌شناسی

پوهیالی لمړی څارن محمد وصیل امانزاده استاد دپيارتمنت داخل خدمت کندهار

ومتواند سبب تغییر شوند، مانع یک تغییر شوند. تغییر را از مسیر اصلی اش منحرف سازند و به مسیر اصلی اش رهنمائی کنند، فلذا نقش اساسی را جامعه‌شناسان در تغییرات اجتماعی دارند.

گفتار اول کلیات

مفهوم و محتوای تغییر اجتماعی
هرگونه دگرگون در ساختار یا سازمان اجتماعی نامیده میشود.

تغییر اجتماعی لزوماً یک پدیده اجتماعی است. به سخن دیگر، تغییر اجتماعی باید یک بحث مهم از یک جامعه را در برگیرد. تغییر اجتماعی باید شرایط، شکل زندگی بازمینه‌ای فکری و روحی سطح وسیعی یک جامعه یعنی بیش از چند نفر را دگرگون کند.

بدین ترتیب تغییر اجتماعی اعتبار از قابل رویت یک رفتار در طول زمان بصورت که موقتی و یاکم دوام نباشد، بروری ساخت یا وظایف سازمان اجتماعی یک جامعه اثرگذار و جریان را دگرگون نماید. دانشمندان علوم اجتماعی بر حسب حوزه تخصصی { جامعه‌شناسی، اقتصاد، سیاست، مردم‌شناسی، تاریخ } تعاریف مختلفی دارند.

فارسی: تغییرات اجتماعی با تغییرات در الگوهای رفتار روابط اجتماعی، نهاد و ساختارها در طی زمان مشخص می‌گردد.

را برت دال: دانشمند علوم سیاسی برای اندازه‌گیری حجم و وسعت تغییر سیاسی یک مدل سه قسمتی را پیشنهاد نموده که در بردارنده تغییر حاشیه، جامع و انقلابی است.

تغییر حاشیه‌ای: تغییری است که هنگامی که رفتار خاصی را در بسط، تقلیل و یا اصلاح میکند. در این نوع تغییر نماد و شکل هنجار و رفتار بدون اینکه در ماهیت یا ساختار آن هنجار و رفتار تغییری حاصل شود، تغییر میکند.

این نوع تغییر از متداول ترین تغییرات در جامعه است. تغییر جامع دلالت بر مجموع انباشتی از تغییرات حاشیه‌ای دارد. که در هنجارها و رفتارهای تثبیت شده تغییر ایجاد میکند.

به عنوانی نوعی فرایند این اجتماعی را می‌توان به صورت زیر مطرح ساخت.

- ۱: تغییرات اجتماعی ناشی از تعامل مجموعه‌ای از عوامل است.
- ۲: تغییر اجتماعی زمان مند و در طی زمان شناخته میشود.
- ۳: تغییر اجتماعی می‌تواند در صورت‌های مختلف چون درون‌زا، بیرون‌زا، ترکیبی، با برنامه، بدون برنامه و ... تحقق می‌یابد.
- ۴: تحت تأثیر عوامل مختلف اجتماعی، فرهنگی و محیطی، اهنگ تغییر اجتماعی تغییر می‌یابد.

منابع مأخذ:

- ۱: ای‌مور، ویلر { ۳۸۱ } تغییر اجتماعی، ترجمه پرویز صالحی، تحران انتشارات سمت.
- ۲: رحیم، زبیب‌الله { ۱۳۹۶ } مباری جامعه‌شناسی، کابل انتشارات یوسفی زاد.
- ۳: روشه، گسی { ۱۳۹۲ } تغییرات اجتماعی، ترجمه نکتز منصور وثوقی، تهران، نشرنی.
- ۴: غفاری، غلام رضا عادل ابراهیمی لویه { ۱۳۸۸ } جامعه‌شناسی تغییرات اجتماعی تهران نشری آگرا، لویه.
- ۵: گیدنزا تونسی { ۱۳۸۷ } جامعه‌شناسی، ترجمه منوچهر صوری، تهران نشرنی.

گفتار دوم
جز اول: جایگاه تغییرات اجتماعی در جامعه‌شناسی

از آغاز طرح و شکل‌گیری علم جامعه‌شناسی مبحث تغییر اجتماعی از موضوعات کلیدی و محوری این علم بوده است، در اندیشه دانشمندان کلاسیک جامعه‌شناسی موضوع تغییر اجتماعی در قالب چگونگی گذار تاریخی جوامع جایگاه ویژه‌ای دارد آگوست کینت یکی از علمای جامعه‌شناسی منعقد است که جامعه‌شناسی به دو شاخه که ثبات نظام‌های هنجاری، الگوهای نظام قشر بندی و جامعه‌پذیری توجه دارد

جامعه‌شناسی ایستا
جامعه‌شناسی پویا که الگوهای تغییر و تحول اجتماعی توجه دارد.

بناء به نظر: روشه؛ جامعه‌به‌طوری مداوم در حال حرکت تاریخی است خود را دگرگون می‌کند و پیوسته در حالی دگرگون ساختن خود و اعضایش، محیط و سایر جوامع است. که بانها در ارتباط است.

جز دوم: عوامل تغییرات اجتماعی:
ویژگی‌های عمده تغییرات اجتماعی را

اخبار جهان

غرق شدن کشتی در اندونیزیا ۱۵ کشته و ۱۹ تن دیگر مفقود اند

در اثر غرق شدن کشتی در سواحل جزیره سولاوسی اندونیزیا ۱۵ تن جان باخته شدند و ۱۹ تن دیگر مفقود اند. مقامات محلی عملیات نجات گفته اند این کشتی که حامل ۴۰ تن بود، فقط پس از اوایل نیمه شب غرق شد. ۶ تنی که نجات داده شدند. تحقیقات در مورد علت غرق شدن این کشتی باختمند است. غرق شدن کشتی در این کشور جنوب آسیا که مشکل از نزدیک به ۱۷ هزار جزیره است، به کرات رخ می دهد و با وجود معیارهای ایمنی ضعیف، مردم برای سفر از یک منطقه به منطقه دیگر متکی به کشتی ها و قایق های کوچک اند. در سال ۲۰۱۸ برای ۲ روز در آنجا گیر ماند.

روسیه: اوکرایین مسکو کی د درون برید کری

په خپره شوې اعلامیه کې دا «ترهگریز» برید بلل شوی دی. یوه درون د روسیې د دفاع وزارت ودانۍ ته نږدې راپور پورې ده. دا تېرو خو میاشتونو کې درېیم ځل دی چې روسیه اوکرایین مسکو کې د درون بریدونو تورنوي. روسی چارواکو د روانی میاشت لومړیو کې وپیلې وو چې د اوکرایین د درون برید له کبله از شوي د مسکو له ونوکووا نړیوال هوایی ډکړه د الوتو مسیر بدل کړي. خو کپیف د هغه د روسیې دفاع وزارت وپیلې ۲ درون یا بی پیلو ته الوتکې یې راغورځولې او چا ته مرکوبله نه ده اوبښتې. له دغه وزارت نه چې اوکرایین پکې خپله ښکېلتیا رد کړه.

د روسیې پلازمېنه مسکو کې د دوشنبې سهار وختي د درون بریدونه شوي چې ۲ ودانیو ته پکې زیان اوښتی. مسکو د دغو بریدونو تور پر اوکرایین پورې کړی دی. د روسیې دفاع وزارت وپیلې ۲ درون یا بی پیلو ته الوتکې یې راغورځولې او چا ته مرکوبله نه ده اوبښتې. له دغه وزارت نه چې اوکرایین پکې خپله ښکېلتیا رد کړه.

امریکا: زمینه بازگشت به برجام فراهم نیست

وزیر امور خارجه امریکا می گوید که کشورش خواستار کاهش تنش ها از سوی ایران است، اما در حال حاضر زمینه برای گفتگو روی بازگشت امریکا به توافق نامه هسته ای ایران (برجام) فراهم نیست. آنتونی بلینکن با اشاره به مذاکرات میان ۲ کشور در سال گذشته، گفت که ایران یا طرفدار احیای این توافق نامه نیست و یا توانایی آنرا ندارد. بلینکن افزود که ممکن است در آینده زمینه برای از سرگیری مذاکرات برای بازگشت امریکا به

کشته شدن ۹ تن در سقوط طیاره در سودان

پس از پرواز سقوط کرد و نظامیان این کشور دلیل سقوط را مشکل فنی اعلام کرده اند. میدان هوایی پورت یگانه میدان هوایی در سودان است که هنوز هم فعال می باشد، زیرا سایر میدان های هوایی به دلیل جنگ در آن کشور از فعالیت باز مانده اند. جنگ میان دو جنرال سودانی - عبدالفتاح البرهان، رهبر نظامی سودان و محمد حمدان داکالو، رهبر شبه نظامیان گروه واکنش حمایت سریع - که نزدیک به ۴ ماه از آن سپری می شود، علاوه بر تلفات سنگین جانی، سبب قطع خدمات ابتدایی، ایجاد فضای بی قانونی و آوارگی مردم شده است.

نظامیان سودان گفتند که در اثر سقوط یک طیاره غیر نظامی در میدان هوایی پورت ۹ تن به شمول ۴ سرباز کشته شدند. این طیاره انتونوف شام یکشنبه به وقت محلی سقوط کرد که به گفته مقام ها یک دختر خردسال از این سانحه جان سالم به در برد. این طیاره لحظاتی

په هرات کې د زعفرانو د ودې پروژه پیل شوه

کې کېرې چې تېر کال په هرات ولایت کې له ۷ زره ۸۵۰ هکتاره کرنيزې خمکې څخه ششاوخوا ۲۱ ټنه زعفران توليد شوي وو.

اوبولگولو او مالداري رياست مشر انجنير بصير احمد طيب وايي، چې له افغانستان څخه بهر د زعفرانو د نندارتون او بازار د نشتوالي له امله د دغه سور بوټي بيه راتېته شوې ده. طيب وويل، چې د هر زراعتي محصول لپاره مارکېټ لومړيتوب لري او د هرات ولايت د زعفرانو د مارکېټ اوسني حالت د تېر کال په څېر دی، خو که له هېواده بهر بازار موندنه وشي، په بازار کې به د دې بوټي بيه نوره هم لوړه شي. دا څرگندونې په داسې حال

په هرات کې د لاس په لاس (Hand by Hand) موسسې له لوري د بزگرانو د زياتو عايداتو، توليداتو او صادراتي شرکتونو ته د ښه بازار موندنې او د عضوي او ISO تصديق شوي زعفرانو د کيفيت د لوړولو په موخه يې ۱.۲ ميليونه امريکايي ډالرو په لگښت د زعفرانو د ودې پروژه پيل کړې ده. د يادې موسسې مسئول خالد ودان د باختر آژانس له خبريال سره په خبرو کې وويل، چې د دغې پروژې په لومړيو څو کالونو کې له افغانستان څخه بهر د باکفيتي

مولوی عبدالسلام حنفی: امارت اسلامی برنامه های انکشافی را عادلانه تطبیق می کند

معاون اداری ریاست الوزرا در دیدار با جمعی از علما و متنفذین ولایت سرپل گفت که امارت اسلامی برنامه های انکشافی زیادی روی دست دارد که به تمامی نقاط کشور به صورت عادلانه تطبیق خواهد شد. دفتر مطبوعاتی ریاست الوزرا با نشر این خبر گفته است که مولوی

متلاشی شدن یک باند از دزدان حرفه یی در هرات

یک باند دزدان مسلح در هرات متلاشی شد. افراد این باند، درگوشه و کنار شهر، موتر، مبابیل، پول نقد و اموال مردم را می ربودند. یک منبع پولیس هرات به آژانس باختراگفت که آنان نه عضو اصلی این باند را در عملیات،

دیروز بازداشت کردند. بازداشت شدگان در نخستین تحقیقات به چندین مورد دزدی ورهزنی در هرات، اعتراف کرده اند. پولیس می گوید که از نزد این نه تن، ده ها سیت مبابیل دزدی و دیگر اموال مردم به دست آمده است.

د کرنې د ودې او حاصلاتو لپاره د بازار موندنې په موخه هوکړه وشوه

د یاد وزارت مسئولین وایي، د کرنې او مالداري له خوښې سره په په کله د کرنې او کرنیزو محصولاتو پرمختګ او بسازار موندنې لپاره کار وکړي. د کرنې، اوبو لگولو او مالداري وزارت سرپرست وزیر مولوی عطاالله عمري وایي، د کرنې په برخه کې لومړیتوب باید دا وي چې د هېواد بزگرانو ته اصلاح شوي تخمونه برابر کړل شي. او په دې برخه عملي کامونه پورته شي. د یاد وزارت مسئولین وایي، د

وزارت دولت در امور رسیدگی به حوادث به سیلاب زدگان کمک میکند

د دفتر مطبوعاتی وزارت دولت در امور رسیدگی به حوادث امروز با نشر این خبر گفته است: مولوی عبدالرحمن زاهد، رئیس عمومی مالی و اداری وزارت دولت در امور رسیدگی به حوادث، جهت رسیدگی به متضررین ناشی از سرازیر شدن سیلاب های اخیر به ولایت میدان وردگ رسیده است. رئیس عمومی مالی و اداری

هیئت از وزارت دولت در امور رسیدگی به حوادث که به ولایت میدان وردگ سفر کرده است قرار است کمک های غذایی و

معین جوانان، با والی هرات روی دریافت فرصت های کاری برای جوانان به بحث پرداخت

قاری محمد یونس راشد معین جوانان وزارت اطلاعات و فرهنگ که به هرات رفته است با شیخ اسلام جار والی آن ولایت دیدار کرده است و روی ایجاد ها فرصت های کاری برای جوانان

وزارت اقتصاد: برای رشد و توسعه اقتصادی افغانستان تلاش می کنیم

۳۴۰ مورد دیگر آن زیر کار است. به گفته آنان حکومت در تلاش رشد و توسعه اقتصادی افغانستان با استفاده از ظرفیت های داخلی و بومی است. رهبری وزارت اقتصاد، در نشست گزارشی یک ساله فعالیت ها، دست آوردها و پلان های آینده این وزارت را همگانی کرد. در این نشست خبری که در مرکز اطلاعات و رسانه های حکومت برگزار شد:

مقامها در وزارت اقتصاد امارت اسلامی در نشست «حسابداری دولت به ملت»

گفته اند که به ارزش یک میلیارد و ۶۴۷ میلیون دالر، کار ۲ هزار و ۲۳۳ پروژه تکمیل و یک هزار و

مناسبت شایع فرد مؤمن نیست که اوراق حاوی کلمات مقدس را به بی حرمتی بکند